

Hodnocení PZ

Státní zásahy

- Důvody intervencí: tržní selhání, nespravedlnost na trhu práce

WB – 4. základní důvody

- Nerovnovážná tržní síla – slabá vyjednávací pozice pracovníků
- Diskriminace
- Nedokonalá informovanost
- Nedostatečné pojištění proti riziku

Efektivnost versus spravedlnost

Instituce na trhu práce

- Legislativní ochrana zaměstnanosti
- Mzdové vyjednávání
- Daňové zatížení práce
- Minimální mzda
- Systém sociálních příspěvků
- Aktivní politika trhu práce

3 základní dopady: zvýšení nezaměstnanosti,
změna povahy nezaměstnanosti, vliv na mzdy

Hodnocení APZ

- Hodnocení cílů APZ a přiměřenost nástrojů k stanoveným cílům
- Hodnocení účinnosti programů APZ – do jaké míry účinky programů naplňují stanovené cíle
- Hodnocení implementace programů aktivní politiky trhu práce

Proces tvorby veřejné politiky

- Definování problému
- Formulace politiky – konstrukce alternativ řešení
- Řešení problému – výběr preferované alternativy
- Policy design – výběr nástrojů a poskytovatele
- Implementace a monitoring
- Evaluace

Měření výkonu

- Nákladová efektivnost – vyjadřuje vztah mezi výstupy a vstupy programu, měří se náklady na jednotku výkonu.
- Účelnost – míra dosažení očekávaných výsledků, je nejvýznamnějším prvkem hodnoty financí ve veřejném sektoru
- Hospodárnost – představuje dosažení odpovídající kvality a kvantity finančních, lidských a hmotných zdrojů v požadovaném čase při co nejnižších nákladech. (měření výstupů a jejich porovnání s normami či standardy)
- Soulad s legislativou
- Kvalita služeb

Účinky aktivní politiky trhu práce

- Může generovat efektivnější proces hledání pracovního místa vylepšením schopností uchazečů, nebo zvýšení efektivnosti hledání prostřednictvím služeb zaměstnanosti
- Může zvýšit produktivitu pracovní síly v důsledku rekvalifikací
- Udržení části uchazečů na trhu práce – vyšší konkurence při hledání pracovního místa
- Přímá tvorba pracovních míst
- Může snižovat neužitečnost nezaměstnaných – zaměstnání těžko umístitelných uchazečů

Možné efekty programů

Efekt	Príklad
hlavný efekt	<ul style="list-style-type: none"> - väčší počet zamestnaných znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie - nižšia miera nezamestnanosti tejto skupiny uchádzačov - väčší počet novovytvorených pracovných miest
nulový efekt	<ul style="list-style-type: none"> - podpora zamestnávateľov, ktorí by pracovné miesto vytvorili aj bez dotácie (mŕtva váha)
škodlivý efekt	<ul style="list-style-type: none"> - zamestnávatelia môžu nútiť vybraného uchádzača o zamestnanie, aby zotrval na úrade práce až kým sa nestane znevýhodneným uchádzačom o zamestnanie, až potom ho zamestná
vedľajší prospešný efekt	<ul style="list-style-type: none"> - zlepšenie ekonomickej situácie v regióne
vedľajší škodlivý efekt	<ul style="list-style-type: none"> - efekt vytlačenia – znevýhodnení uchádzači môžu vytláčať ostatných z týchto pracovných miest

Užitky a náklady rekvalifikačných programů

Tabuľka 3: Úžitky a náklady rekvalifikačných programov z troch úrovní pohľadov

	Na úrovni jednotlivca	Na úrovni sponzora programu	Na úrovni spoločnosti
Úžitky	<ul style="list-style-type: none"> - rast čistých miezd - získanie ďalších benefitov	<ul style="list-style-type: none"> - zvýšenie daňových príjmov - zníženie výdavkov na sociálnu pomoc a ďalšie dotácie	<ul style="list-style-type: none"> - zníženie nákladov na iné programy - hodnota práce vykonaná v rámci programu
Náklady	<ul style="list-style-type: none"> - náklady obetovanej príležitosti (ušlé príjmy počas rekvalifikácie) - strata nároku na iné dávky sociálnej pomoci - náklady súvisiace s účasťou v programe (cestovné náklady, nákup učebných pomôcok)	<ul style="list-style-type: none"> - náklady programu (administratívne, inštitucionálne, personálne) - príspevky účastníkom	<ul style="list-style-type: none"> - náklady programu - náklady obetovanej príležitosti (potenciálne ušlé príjmy)

Efekt na hledání pracovního místa

- Zaměstnanci se mohou rychleji adaptovat na novou strukturu poptávky po práci – eliminace strukturální nezaměstnanosti
- Aktivnější hledání práce
- Zvyšování zaměstnatelnosti uchazečů

Čistý efekt ovlivňuje efekt uzamčení

Efekt na velikost pracovní síly

- Nezaměstnanost – negativní individuální a společenské efekty – vytěsnění z trhu práce
- Snaha o udržení pracovní síly na trhu – nižší mzdy – vyšší zaměstnanost

Efekt vyšší konkurence na trhu práce

- Insideři (zaměstnaní a krátkodobě nezaměstnaní) x outsideři – nižší mzdy – vyšší zaměstnanost
- Zvýšení efektu – vhodná cílenost programů
- Včasné intervence – výhoda nižší mrtvá váha + nižší náklady na programy APZ

Mrtvá váha a substituční efekt

- Mrtvá váha – odhady – zvyšuje se od víc znevýhodněných skupin (50 %) směrem k umístěným uchazečům z méně znevýhodněných skupin (60 – 80 %) (Sirovátka, 2003)
- Substituční efekt - výška 9 % (cílené rekvalifikace) – 80 % (mzdové dotace). Může být i cílem - redistribuce zaměstnaneckých příležitostí (směrem k znevýhodněným skupinám)

Ostatní efekty

- Efekt na produktivitu práce - Negativní efekt nezaměstnanosti na produktivitu práce
- Efekt zjištění skutečného zájmu o práci – APZ pomáhá odhalit vůli nezaměstnaného skutečně pracovat
- Daňové efekty – zvýšení daňového základu a redukce nákladů na PZ – umožňuje snížení daňové sazby

Které programy přinášejí vyšší efekty?

- Americká studie National evaluation of Welfare – to-work Strategies
- Dlouhodobé efekty 11 programů na účastníky a jejich děti, vzorek 40 000 osamělých rodičů, efekty krátkodobé pomoci při hledání místa + programy zaměřené na vzdělávání
- Programy zaměřené na vzdělávání nepřinesly vyšší ekonomické užitky v porovnání s programy zaměřenými na nalezení zaměstnání
- „Mixovaný přístup, který v sobě zahrnuje hledání zaměstnání spolu s poskytováním vzdělávání může být nejefektivnější“.
- Vedlejší efekty – počet uzavřených manželství, porodnost, lepší struktura domácností
- X Programy nebyly schopné výrazně zlepšit finanční situaci jednotlivců.

Švýcarský výzkum

- Programy 3 kategorií: a) rekvalifikační a vzdělávací kurzy, b) zaměstnanecké programy, c) zaměstnání s dočasnou mzdovou dotací
- 19 307 nezaměstnaných, efekty sledovány 15 měsíců
- *ako najúčinnnejšie (z pohľadu štúdie) sa javí zamestnanie s dočasnou mzdovou dotáciou, ktorý prekonal všetky ostatné sledované programy. Ich zisk sa pohybuje medzi 6 % až 22 % oproti iným programom, t.j. populácia, ktorá sa zúčastňuje ostatných programov APTP má približne o 6 % – 22 % nižšiu pravdepodobnosť sa zamestnať jeden rok po skončení programu v porovnaní s nástrojom dočasnej mzdovej dotácie zamestnania. Okrem toho, táto schéma bola jediná, ktorá vykázala vyššie efekty v porovnaní s neúčastníkmi o 6 % (t.j. vyššia pravdepodobnosť nájdenia zamestnania pri účasti v programoch APTP sa potvrdila len u zamestnania s dočasnou mzdovou dotáciou a to o 6%). (Gerfin – Lechner, 2000)*

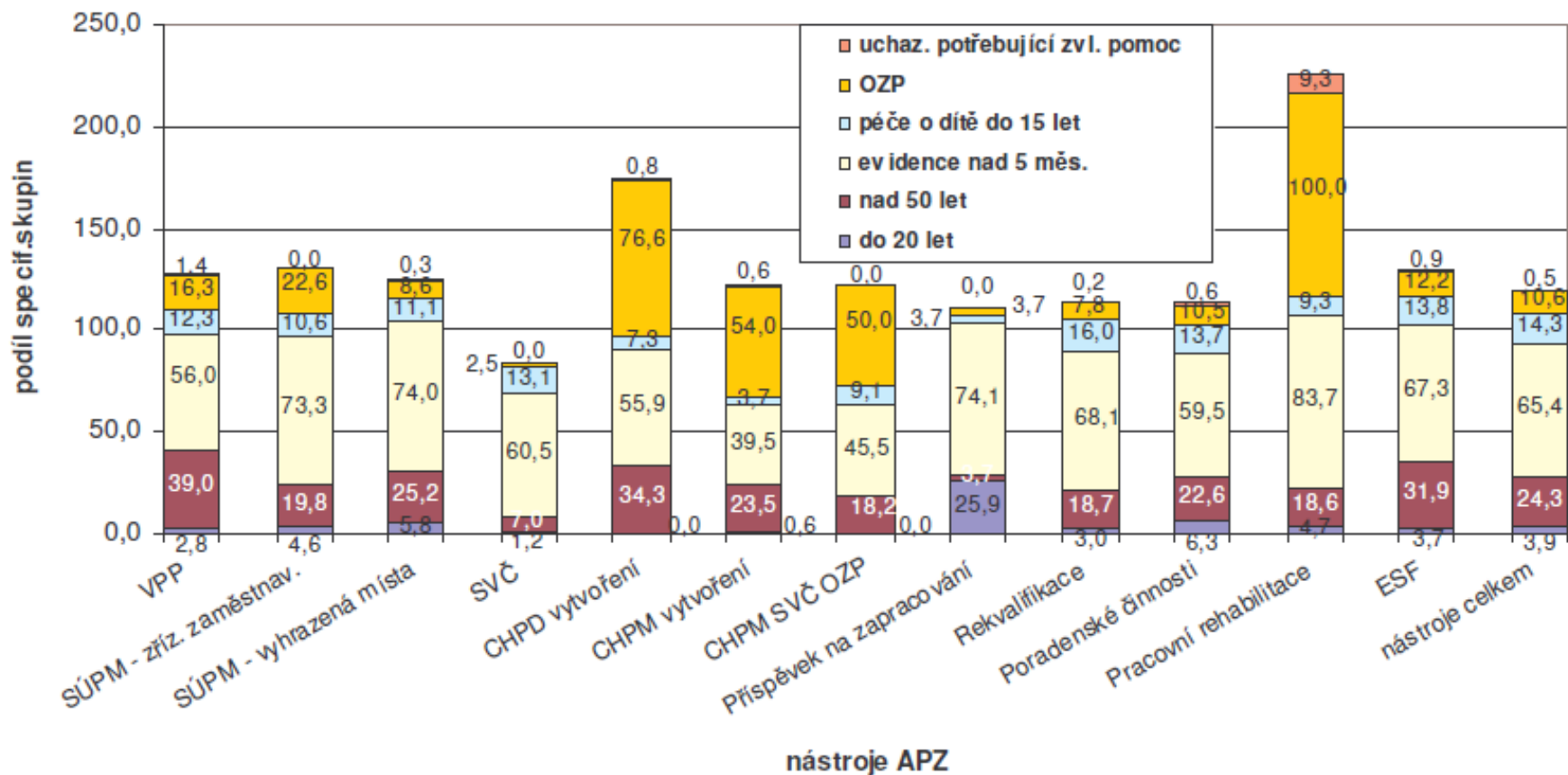
Hodnocení APZ ČR

- **V 1. pololetí 2010 bylo do rekvalifikace zařazeno 45 049 osob 9 (o 29 748 osob více než v 1. pololetí 2009), z toho 4 739 účastníků pokračovalo v rekvalifikaci zahájené v roce 2009.**
- Nejpočetnějšími skupinami v rekvalifikaci byli osoby **ve věku 30 - 34 let** (14,6 %) a ve věku **35 - 39 let** (14,4%). Rekvalifikací se nejvíce zúčastnili lidé **s vyučením** (38,2 %), s **ÚSO vzděláním s maturitou** (23,8 %) a lidé bez ukončeného vzdělání nebo se základním vzděláním (16,1 %)
- **Nejvyšší účinnosti** dosáhly početně méně zastoupené **nespecifické rekvalifikace – 41,7 %**, dále **rekvalifikace obnovující kvalifikaci - 39,3 %** a **na přípravu na podnikání – 36,9 %**. U více využívaných **specifických rekvalifikací pro dělnické profese** dosáhla účinnost **36,3 %**, u **rekvalifikací rozšiřujících kvalifikaci – 32,5 %**.

- **V 1. pololetí 2010** bylo vytvořeno celkem **16 982 míst na VPP** (z toho 3 795 v rámci národních prostředků a 13 187 v rámci ESF) a na nich **umístěno 17 425 uchazečů o zaměstnání**, což je o 2 922 více než za stejné období předchozího roku.
- **SÚPM V 1. pololetí 2010** úřady práce přispěly na zřízení nebo vyhrazení **14 472 pracovních míst** (z toho 4 715 v rámci národních prostředků a 9 757 v rámci prostředků ESF) a **na tato místa umístily 14 206 uchazečů o zaměstnání**, což je o 6 047 více než ve stejném období předchozího roku.

Podíl specifických skupin na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání zařazených na jednotlivé nástroje APZ v 1. pololetí 2010

Poznámka: Uchazeči o zaměstnání mohou spadat současně do více skupin, proto součet podílů u jednotlivých nástrojů APZ může být vyšší než 100%. Podíly uchazeček těhotných a kojících jsou zanedbatelné, proto nejsou v grafu zahrnuty.

Výzkumný ústav práce a sociálních věcí

- Sirovátka – Rákoczyová (2002-2003)
- *„Zjištěné celkové efekty se mohou zdát nízké, jelikož mrtvá váha se pohybuje v rozmezí 60 – 80 %“*
- http://www.rilsa.cz/index.php?p=people_publications&site=default&pracovnik=16&klasif=vse&kateg=91&projekt=vse&rok=vse

Děkuji za pozornost 😊